

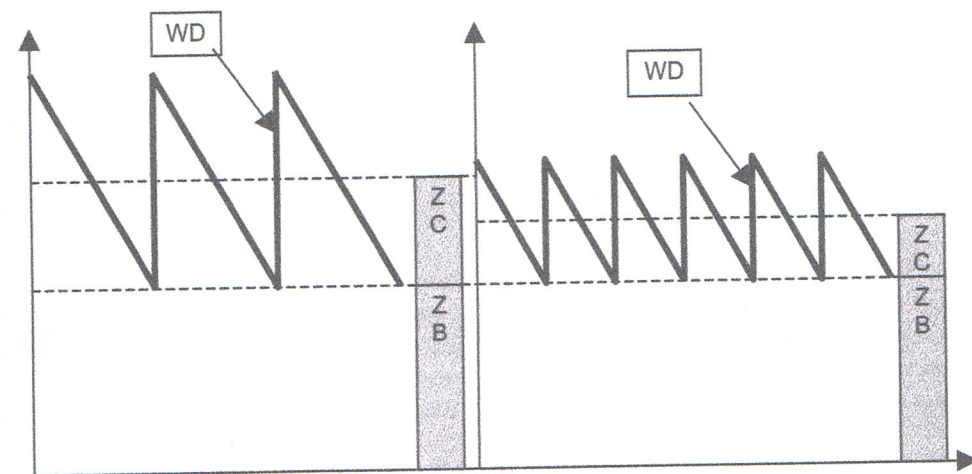
8.1. Jeszcze raz o tym, skąd się bierze zapas cykliczny ?

Zanim zaczniemy zastanawiać się nad tym, jak w najlepszy sposób kształtować zapas cykliczny, przypomnijmy sobie, skąd się on w ogóle bierze. Była już o tym mowa w rozdziale 1, więc teraz tylko najważniejsze kwestie:

- zapas cykliczny jest tworzony na potrzeby bieżącego zużycia (przetworzenia, sprzedaży);
- gdyby istniała możliwość dostaw dokładnie w takiej wielkości, jaka jest potrzebna na bieżące, chwilowe zużycia (jak to jest w na przykład w przypadku wody i gazu dostarczanych do naszych gospodarstw domowych) nie byłoby potrzeby tworzenia i utrzymywania takiego zapasu;
- w większości przypadków takiej możliwości jednak nie ma, konieczne jest „porcjowanie” dostaw, wielkości tych porcji – wielkości dostaw, zależą od wielu czynników:
 - od warunków narzuconych przez dostawców (minimalne wielkości zamówień, tylko całe jednostki paletowe itp.),
 - od ograniczeń związanych z ładownością środków transportu,
 - od ograniczeń wynikających z pojemności własnych magazynów;
- na wielkość zapasu cyklicznego może wpływać także fakt sezonowej dostępności pewnych dóbr – gromadzimy je wtedy (na przykład – świeże owoce) w czasie ich okresowej dostępności – w wielkościach znacznie przewyższających bieżące potrzeby, dla późniejszego wykorzystania;
- duże jednorazowe zakupy i wynikający z tego duży zapas cykliczny to także często wynik decyzji związanych z możliwością zakupów po niższej cenie;
- jeśli tempo zużycia jest równomierne, możemy przyjąć, że średni poziom zapasu cyklicznego w rozpatrywanym okresie jest równy połowie średniej wielkości dostawy w tym okresie:

$$\overline{ZC} = 0,5 \cdot \overline{WD} \quad (8.1)$$

Rys. 8.1 przedstawia tę zależność i ilustruje wpływ wielkości dostawy na częstotliwość dostaw i wielkość zapasu.

Rys. 8.1. Zasada określania średniej wielkości zapasu cyklicznego

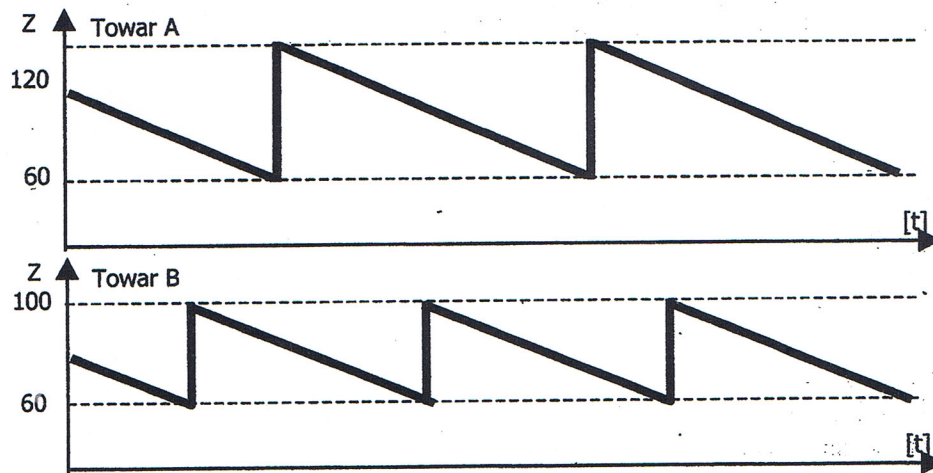
Mimo licznych ograniczeń, w zdecydowanej większości przypadków istnieje możliwość określania wielkości dostaw. Powstaje zatem pytanie: jak dobrać tę wielkość, jakimi kryteriami się kierować?

Pytania kontrolne

1. Jakie są główne powody tworzenia zapasu cyklicznego?
2. Od czego zależy średni poziom zapasu cyklicznego?

PYTANIE 8.5

Na rysunkach pokazano krzywe zmian poziomu zapasów w funkcji czasu dla dwóch towarów A i B. Co można powiedzieć o poziomie zapasu cyklicznego tych towarów?

- a) zapas cykliczny towaru A jest o 20% większy od zapasu cyklicznego towaru B
- b) zapas cykliczny towaru A jest o 50% większy od zapasu cyklicznego towaru B
- c) zapas cykliczny towaru A jest o 20% mniejszy od zapasu cyklicznego towaru B
- d) zapas cykliczny towaru A jest o 50% mniejszy od zapasu cyklicznego towaru B
- e) poziom zapasu cyklicznego dla obu towarów jest taki sam

PYTANIE 8.1

Wskaż prawidłową definicję zapasu cyklicznego):

- a) jest to zapas wynikający z powtarzających się cykli dostaw i zużycia (sprzedaży) i jest równy średniej wielkości jednej dostawy
- b) jest to zapas wynikający z powtarzających się cykli dostaw i zużycia (sprzedaży) i jest równy połowie średniej wielkości jednej dostawy
- c) jest to zapas związany z zabezpieczeniem się przed cyklicznie powtarzającymi się okresami wzmożonego popytu
- d) jest to zapas, o który powiększa się cyklicznie zapas zabezpieczający w oparciu o bieżącą prognozę